

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Maria regina contra Viatum & alios rebelles exercitum mittit, & captos supplicio afficit. Ioannae Suffolciae eiusque mariti funesta mors.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Palatium præteruectus, ad urbis portas accedit, easque gladij capulo pulsatas, quum minime, ut sperauerat, aperiri vidisset, ad suos frustra recipere se conatus, feciali impunitatem pollicito sese dedit, à regina in carcerem abduci iussus. In creta Pembrucius Comes alia porta egressus cum delectis, à tergo Viarum milites per pratium iacentes nec opinato aggreditur, & absente duce confusos nullo negotio fundit: pugnam regina è palatio per fenestram inspectante, & suorum animos tam presentia quam voce & signis confirmante. Paucos post dies Viarus læsæ maiestatis, in quatuor partes dissectus pœnas dedit, alijque ex Nobilitate non pauci. Ex alijs captiuis ducenti circiter strangulati sunt, ut eorum exemplo aliorum audacia reprimeretur. Non multo post Suffolcius quoque capite plectitur, quum ante diem quartum fuisset damnatus, quod contra reginam arma sumisset, & Ioannæ filix regnum vindicare conatus esset: & paullo ante, nimirum Anno 1553. prid. Idus Februarij, Ioanna & Gilfordius eius maritus, Ducis Northumbrij filius securi essent percussi: quod spectaculum quum admodum fuerit miserabile, rem ipsam oculis subieciam.

Ioannæ quamvis Maria lubenter pepercisset, quod tamen res periculi plena videretur æmulam non paucorum favore subnixam relinquere, reginæ Consilio supplicium de ea, ut criminis lætæ maiestatis rea, sumi placuit. Postremam certe conuictionem qua regina ipsa iterum proclamata fuit, perniciem ei attulisse constat: cui ceteroqui ignosci potuisset, utpote ætate adhuc infirmiori quam quæ vitrici & matris, imperiosæ atque ambitiosæ feminx imperio reluctari posset. Missus ad Ioannam, quæ paullo ante mortis sententiam ad se allatam nihil turbato vultu acceperat, Theologus, quum eam ad Catholicam doctrinam reducere tentaret, illa sibi non tantum temporis esse dixit, ut controuersijs de religione discutiendis vacaret: proinde quod superesset, pijs precibus & supplicibus ad Deum votis melius impendi posse. Erat verò Ioanna Græcæ & Latinæ linguæ supra sexus conditionem admodum perita. Quare Theologus reginam adit, & ut supplicium eius triduum differreturrogat, quo de religione melius instrui posset. Quod & facile obtinuit. In creta Gilfordus Dudleus Ioannæ maritus securi percussus: cuius corpus capite truncatum quum illa è superiori arcis loco in proximum sacellum

ad sepulturam ferri vidisset, animi passa deliquit, quasi mortua concidit. Quum deinde paululum ad se redisset, in miseris querelas & lamenta erupit, quibus adstantium pectora effodiebat, sic inter lachrymas & singultus loquuta. *Ab charissimum mihi & exoptatissimum corpus! Siccine mutata umbra extremum illud & triste Vale dicere mihi negatur? At qui iam iam spiritus hic meus anima tua mille atque mille Vale dicet. Tu quidem alio abiens me prauertisti: at nihil ego hic cunctata, quantum potero felicitatem meam promouebo, & summa contentione ad te properabo. Equidem inibi iam sum ut omnes nostras miseras iam iam sim finitura: tu vero æterna felicitatis gustum iam præcepisti. Morare paulisper, morare o dulcis mea anima. Nesci sine me ad cælum euola. Expecta dum qui eodem infortunio perfuncti sumus, ad eandem felicitatem unâ proficiscamur. Cor meum tuo tam tenaciter conglutinatum est, ut discessus tuus ipsam meam animam à corpore auulsiße secumque abripuisse videatur. Quid ergo restat, nisi ut quum iam abieris, desiderium videndi tui, quo flagro, unâ tecum auferas. Eamus, eamus ad mortem, mille vitæ mihi exoptatorem, ut qua viam mihi apertura est ad immortalæ vitam. Quid expectatis, o crudeles homines! Cur supplicium meum differitis? Quid de me speratis, iam iam charissimi mihi quod in terris habui pignoris iactura ac morte sepulta? Quid restat porro, quam ut vitam inter suspiria & lachrymas mille mortibus cruciabilioræ exigam? Sed bene est. Expande brachia. Venio, venio ad te, anime mi, æternum tecum victura, &c.*

Ingens hic mæror omnem à Ioanna in melius mutandæ religionis cogitationem excludit: sic ut in ea conuertenda Theologus frustra laborarit. A Turris præfecto, qui sæpius ipsam visitauerat, rogata, ut sibi monumentum aliquod sui relinqueret, libellum poposcit, in eo quæ tres sententias breues Græcæ & Latine (nam utramque linguam apprime callebat) & denique vernacule conceptas descripsit, quibus innocentiam suam testabatur; & quamvis culpam morte dignam non differeretur, tamen ignorantiam suam apud homines saluis legibus errorem eum excusare debuisse contendebat. Mane ex carcere producta pedia supplicio destinatum nihil turbato vultu ascendit, Theologum manu trahens; quem comiter complexa, *Deus tibi, inquit, omnia abunde tribuat, pro humanitate quam me prosequutus es: quamvis ex mora hac & supplicij dilatione plus fastidij quam ex proxima morte terrore habueris.*

Æneus senserim. Quum deinde à regina veniam petijset, & vicissim carnifici, qui lege in ipsam acturus erat, tribuisset, in genua procidens. *Dei misericordiam implorauit.* Finitis precibus, rursus in querelas & lamenta erupit; mox seipsam solara, quod iam iam maritum suum potiore loco & vitæ conditione visura esset. Tandem puellis pedisequis adiuuantibus, comam ipsa sibi soluit, reiectisque in oculos crinibus, funesto velo obductos, ceruicem gladio ferendam carnifici præbuit. Rogauerat quidem illa, *ut eadem securi qua maritum percuretur:* sed hoc illi negatum. Iniuriam quoque sibi fieri dicebat, quæ quintum iam mensem vterum ferens, ad supplicium raperetur: quod verum fuisse, post mortem eius est deprehensum. Morti eius circumstantes plerique, etiam qui Mariæ causæ ab initio fauebant, illachrymarunt.

VI. Maria regina quum regnum aliquo modo sedatis tumultibus, stabiliuisset, ceterorum captiuorum quoque causam, qui aulicæ maiestatis aut hæreseos rei erant, cognosci iussit. Id negocij datum Stephano Gardinero Vintoniensi Episcopo, qui collegas sibi adsciuerat. Tonstallum, Bonerum, Hetum, Dainum, & Vestonum: à quibus citati & intra triduum sistere se iussi. Nicolaus Ridlæus, qui Eduardo VI. rege Londinensis fuerat Episcopus, Hugo Latimerus Episcopus Vorcestriensis, & Thomas Crammerus Archiepiscopus Cantuariensis, omnesque in Turrim Londinensem inclusi; postea vero Oxonium abducti, ut disputationem de religione cœptam absoluerent. Ridlæi in Theologia non mediocriter versati, magna fuit pertinacia, in qua ad extremum perseverauit. Latimerus paulo erat flexibilior. Tandem in multos dies sine vilo fructu extracta disputatione, Iudices à regina dati in sacra æde Virginis Deiparæ conuenerunt, vbi à Vestono, qui tum Præsidis fungebatur officio, frustra, ut latis à Maria legibus subscriberent sollicitati, tandem excommunicati & degradati sunt. Sequenti de supplicatio siue Processio in eadem Ecclesia celebrata est, pro impetrando diuino auxilio & Ecclesiæ solatio. Vltimo Septembris Ridlæus à Lincolnensi Episcopo frustra iterum tentatus, quum manus dare atque errorem agnoscere nollet, vnà cum Latimero atque pertinaci, capitis damnatus & flammis vstulatus est; ambo multarum blasphemiarum quas contra Deum & religionem effuderant, conuicti, & non minus quam antiqui illi hæretici, à

quibus errores suos mutuati sunt, mortis rei. De Crammero operæ precium videtur vtrē paulo altius repetamus.

Thomas Cramerus patrem habuit cognominem, matrem vero Annam Hatfieldam, è Comitatu Notinghamensi oriundos, in Cantuariensi Archiepiscopatu Gulielmi Varami successor. Hic ille est qui sententiam diuortij contra Catharinam Hentici VIII. coniugem & Mariæ matrem, iniquissimam tulit, & Anglicano schismati primus aperuit fenestram. Flagitiosum hunc apostatam hæretici in Martyrum suorum ponunt numero; quem tamen Angli fide digni scriptores testantur, *Maria Catholicam religionem resistens promississe, in Eduardi VI. regis exsequijs sacrum Missæ officium Catholicorum libenter se celebraturum.* Quam promissionem quum parum ad reginæ impetrandam gratiam valere, apud hæreticos vero odiosam sibi esse intelligeret; publice protestatus est nihil unquam tale sibi in mentem venisse, sparsis passim eam in rem per hæreticorum conuenticula libellis. Quibus ad reginam eiusque Consilium peilatis, Crammerus in carcerem Londini coniectus, & læsæ maiestatis reus peractus, à regina nihilominus in gratiam recipitur. At non multo post hæreseos conuictus, ad ignem damnatur: prius vero Oxonium ducitur, ut Theologorum opera ad Catholicæ Ecclesiæ gremium reduceretur. Ibi à Vestono argumentorum pondere eo adactus, ut quod responderet non haberet, nouos illos Evangelicos, qui in tanto & inuincibili, ut putabant, viro plurimum spei habebant, omnium ludibrio exposuit, hæresin iam tum eiecere paratus, nisi quod nescio quæ mundi impedimenta ob stare sibi diceret. *O quam multi hæretici vltro ad Catholicam reuersuri sint Ecclesiam, nisi mundani respectus laqueis in a tenerentur impliciti, ut non facile expedire se possint?* Ad obiectas ab ipso difficultates responsum est à Catholicis, nequaquam tam leuibus causis moueri eum debere quo minus obuiam gratiam amplectatur. Quum enim iam Ecclesia aditum ipsi aperiat, ne dubitaret quis simul omnium Catholicorum corda aperta ipsi futura sint, & ingentem ex eius conuersione (modo vera illa sit) lætitiā perceptura. In ijs quæ ad cœlestia spectant, oculos in terram non esse desigendos. Mundi huius digaitates mera esse offendicula, quibus impingentes, in æternum ruant exitium. His alijsque argumentis labefactus Cranmerus, quum